

KSAU § 70/2017

Dnr 2017/25

Plankod

Remiss av betänkandet Värna demokratin mot våldsbejakande extremism - nationell samordning och kommunernas ansvar (SOU 2016:92)

Beslut

Arbetsutskottet beslutar godkänna förslag till yttrande från trygghetsstrategen samt översända detsamma till kulturdepartementet. Av yttrandet framgår att kommunen ställer sig bakom att MSB ska ta över samordningsansvaret som nationell samordnare från 2018. I yttrandet lämnas även reflektioner över de frågeställningar som finns i följebrevet med remissen.

Sammanfattning

Betänkandet ”Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – Nationell samordning och kommunernas ansvar med förslag att ställa sig bakom att MSB ska ta över samordningsansvaret som nationell samordnare från 2018. I yttrandet framgår även reflektioner över de frågeställningar som lyfts i följebrevet till remissen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kulturdepartementet – enheten för demokrati och det civila samhället har sänt en remiss över betänkandet ” Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – nationell samordning och kommunernas ansvar (SOU 2016:92).

Förutom själva betänkandet önskas att även följande frågeställningar kommenteras:

- Vilka behov har ni utifrån er verksamhet av nationell samordning av arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism?
- Utifrån dessa behov, vilken myndighet, inklusive myndigheter som inte har behandlats av utredningen, anser ni är mest lämplig att tilldelas uppdraget som nationell samordnare och varför?

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade § 38/2016 att ge uppdrag till trygghetsstrateg Linus Ivarsson att lämna förslag till yttrande. Nu har ett förslag sammanställts och lämnas till arbetsutskottet.

Förslag till yttrande:

”Ändring i förordning 2008:1002 att myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska svara för den nationella samordningen att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (från 1 januari 2018)

Ändring i förordning 2007:825 att länsstyrelsen ska svara för samordning för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (från 1 januari 2018)

Kommunernas ansvar för att motverka våldsbejakande extremism kräver inte några förändringar av befintlig lagstiftning

Kommunen ställer sig bakom förslaget från Samordnaren att MSB ska ta över samordningsansvaret som nationell samordnare från 2018.

Länsstyrelsen som länsvisa samordnare är ett bra förslag där de har bra uppfattning om ”sina” kommuner och deras behov och möjligheter.

Kommunernas ansvar blir stort och viktigt då det är här man kan och har möjlighet att upptäcka och förhindra våldsbejakande extremism på det lokala planet. Förslaget med kommunal samordnare, lägesbild och handlingsplan är bra.

Kommunen måste här få mycket hjälp och stöttning av MSB och länsstyrelsen. Fokus får inte bara ligga på storstäder utan fokus måste också ligga på de kommuner som trots sin lilla storlek tagit ett mycket stort flyktingansvar. Hultsfreds kommun ligger i topp bland Sveriges kommuner. Mycket klarar kommunen av att lösa men inte allt.

Kommunens ansvar – klarar vi av det?

Då kommunens ansvar blir stort anser vi att man måste titta på olika kommuners förutsättningar mycket noga. Hultsfreds kommun fortsätter och har under flera år tagit ett stort ansvar vad gäller flyktingmottagandet i vårt land.

Socialtjänst och skola klarar inte längre av att ta mot flera människor. I kommunen finns flera stora flyktingboende där människor blir ”fast”. Skola och socialtjänst har fullt upp med att hålla ”näsan över vattenytan”, det blir de grundläggande behoven som uppfylls och ibland kanske inte ens detta. Att då lyckas upptäcka varningssignaler som tyder på våldbejakande extremism kan vara svårt.

Då belastningen blir för stor kommer det in ”bromsklossar” i strukturerna. Besked om uppehållstillstånd tar lång tid, man blir kvar på migrationsboende trots att man fått uppehållstillstånd, man får inte plats i skolan eller på SFI, då kommer man inte ut i samhället och barnen kan inte gå till skolan då det är fullt. Hela tanken med integration och demokrati blir lidande.

Många ensamma män i yngre åldrar (20-30år) finns på våra flyktingboende. Hur hanterar dessa individer den stress och sysslolöshet många av dem bär på? Vem i kommunen ser att dessa börjar radikaliseras?

Allt detta blir en ond cirkel där samtliga push och pullfaktorer på sid 36 i delbetänkandet kan bli uppfyllda. Avsnitt 2.2, tabell 2.1 push- och pullfaktorer.

Kommunen kommer inte att klara av

Många människor som kommer till vårt land kommer som vuxna individer. De är oskrivna blad och har en helt annan kultur och uppfattning om vad demokrati är. De är viktigt att de kommer in i den svenska modellen så fort som möjligt men varningssignaler kan vara svåra att upptäcka då de inte har funnits i kommunens verksamhet sedan barnsben.

Är individen svår att hantera på grund av språk, traumatiska minnen, familjesituationen eller är det varningstecken på begynnande extremism? Vad är "rätt" och vad är "fel" i deras kultur och religion? Hur ska kommunen veta om det är ett "normalt" eller våldsbejakande beteende de uppvisar?

Hur och vem fångar upp dessa individer på våra anläggningar (flyktingboende) i kommunen? Många av invånarna i vår kommun har också flyttat hit på eget initiativ, de finns här men är inte "inne i systemet".

Kommunen har svårt att skaffa kunskap om individer med tankar kring våldbejakande extremism och man kanske inte möter dessa individer i skola eller andra samhällsfunktioner, de kanske bara finns där...

Då människor som tillhör någon islamistisk extremism organisation kommer tillbaka efter strider eller vill lämna densamma blir kommunernas ansvar för stort. Hur ska dessa upptäckas och behandlas? Är de terrorister? Ska de dömas för krigsbrott? Behöver de vård?

Hur kommer det att se ut med alla de människor som blir och kommer att bli utvisade, lämnar de Sverige eller kommer de att bo i ett "skuggsamhälle"? Vi tror att många i Hultsfreds kommun kommer att bli kvar, vem upptäcker dessa människors varningssignaler? De kommer inte att finnas i den vanliga samhällsstrukturen där man kan läsa av varningssignaler.

Kommunen behöver hjälp

MSB och Länsstyrelsen måste hjälpa kommunerna med att ta fram tydliga riktlinjer för vad som kan vara tydliga varningssignaler och "skjuta ut" denna kunskap till ALLA i kommunen i olika kanaler.

Kommunerna har självklart ett ansvar när det gäller den vardagliga

demokratiprocessen bland alla våra medborgare, ung som gammal. Vad som behöver göras när det uppdagas bekymmer av allvarligare karaktär (IS-krigare, krigsresor, påbörjad extremism) måste kommunen få hjälp med på ett nationellt plan. Här räcker det inte att gå till den lokala polisstationen eller skriva in dem på socialtjänsten, här måste kommunen få hjälp nationellt både med kunskap och praktiska lösningar.

Kommunens uppfattning är att polisen lokalt har en dålig kunskap och förmåga att upptäcka och förhindra våldbejakande extremism. Migrationsverket kan på grund av sekretess knappt tala om var en människa bor då polisen söker denna för ett förhör. Hur ska man då kunna kommunicera då det gäller "känslor och tankar" kring ett konstigt beteende som i slutänden visar sig vara våldsbejakande extremism?

Vilka är kommunens behov?

Att få möjlighet att öka kunskapen med att se och förhindra att våldsbejakande extremism finns eller får fotfäste.

Kommunen måste få hjälp att förmedla denna kunskap både bland invånare (idrottsledare, föreningar, trossamfund) och bland alla som jobbar i kommunen (skola, bostäder, räddningstjänst, politiker).

Polisen måste få kunskap både lokalt och nationellt och denna måste de dela med sig av. Säkerhetspolisen måste delge den lokala polisen som i sin tur hjälper kommunen.

Migrationsverket måste ta ett större ansvar både nationellt och lokalt då de är denna myndighet som "bäst känner" individerna. Här måste det till samverkan, polis, migrationsverk, länsstyrelsen och kommun men även andra funktioner."

Beslutsunderlag

Remiss från kulturdepartementet
Kommunstyrelsens arbetsutskott § 38/2016
Tjänsteskrivelse från trygghetsstrategen

Skickas till

Kulturdepartementet – Enheten för demokrati och det civila samhället
Trygghetsstrategen för kännedom